

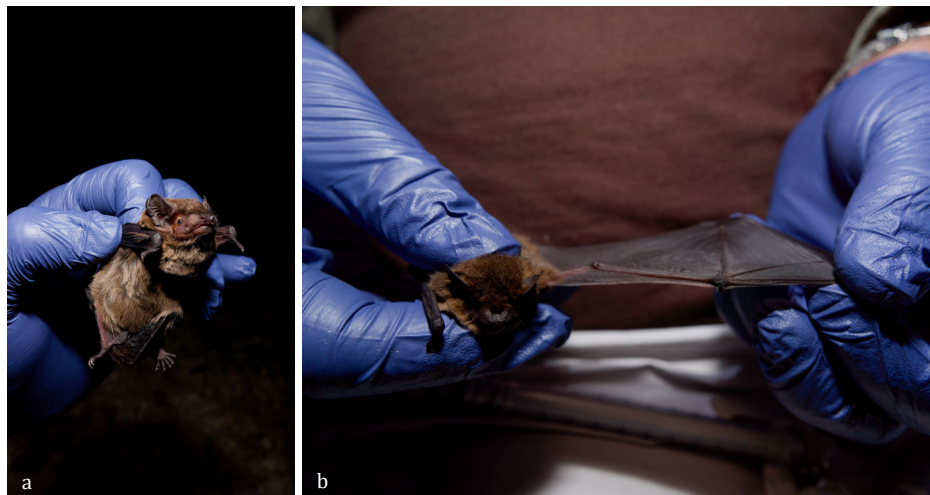
Razkrite skrivnosti netopirjev: Dijaški biološki tabor 2024 v Poljčanah

Anja Lamot

Dijaški biološki tabor v Poljčanah je tudi letos združil radovedne mlade raziskovalce, ki so se odločili, da bodo svoj poletni čas posvetili raziskovanju skrivnostnega sveta narave. Tabor se je začel kot številne druge poletne avanture – z obljubo novih odkritij, radovednostjo in polnimi nahrbtniki. Ko smo prispeli v Poljčane, nas je pozdravilo prijetno sonce, a se kmalu umaknilo hladnim večerom, ko so se začela pojavljati nočna bitja, zaradi katerih smo se pravzaprav zbrali v naši skupini – netopirji.

Pod budnim očesom našega mentorja, Jana Gojznikarja, smo začeli odkrivati skrivnosti teh majhnih, a fascinantnih živali. Prvi večer smo se hitro po uvodni predstavitvi skupin odpravili na našo prvo nočno pustolovščino. Tako nas je Jan za otvoritev naših skupnih terenov odpeljal na Boč, kjer smo se naučili uporabljati ultrazvočne detektorje. Detektorji so zaznali različne vrste netopirjev, kar nam je omogočilo prvi vpogled v njihov svet brez neposrednega stika.

Tako kot smo ponoči odkrivali nočne skrivnosti netopirjev, smo čez dan raziskovali njihove dnevne habitate. Poglobljeno smo raziskovali okolico cerkva in zapuščenih stavb, kjer netopirji pogosto najdejo zatočišče. Te lokacije so se izkazale za izjemno zanimive, saj smo naleteli na različne vrste netopirjev, ki so v teh strukturah našli varna mesta za čez dan.

SLIKA 46. a) Gozdni mračnik (*Nyctalus leisleri*), b) pregled ujetega netopirja (foto: Jakob Majdič).

SLIKA 47. Izpust dolgokrilega netopirja (*Miniopterus schreibersii*) (foto: Jakob Majdič).

Na taboru smo spoznali kar 17 vrst. Za nekatere so bile vse vrste nekaj novega, nekateri pa smo si na seznam že poznanih vrst s preteklih taborov dodali nekaj novih imen.

V iskanju netopirjev smo raziskovali številne zanimive lokacije, ki so nam ponudile vpogled v njihovo vsakodnevno življenje. Navdušeni smo bili nad akrobatskimi sposobnostmi obvodnih netopirjev (*Myotis daubentonii*), ki so v zraku izvajali zanimive manevre, ko so lovili svojo hrano. Vsaka vrsta netopirjev je imela svojo edinstveno zgodbo in značilnosti.

Naša soudeleženka Julija je bila vedno malce zaspana zaradi kratkih noči, kar pa ni preprečilo njenega vztrajanja in zagnanosti na dnevnih terenih. Zala je s svojim domačinskim humorjem dodala kanček zabave, vendar to ni bilo dovolj, da bi premagala Jana. Jan je bil namreč tisti, ki je poskrbel, da se je cel avto smejal, kot da bi bili na stand-up nastopu, in ni minil dan, da ne bi pokali od smeha. Jernej pa je s svojim neustavljivim govorjenjem poskrbel, da v našem avtu nikoli ni bilo miru.

Dolgi večeri v naravi so nas zbližali na način, ki ga nismo pričakovali. Pogovori, ki so sprva tekli o biologiji in raziskovalnih metodah, so hitro zavili v nepričakovane smeri. Razpravljali smo o tem, katera glasba je najbolj primerna za tabor, kako iz kuhinjskega pribora narediti improvizirano orodje za terenske raziskave in seveda – kaj nas čaka v mreži naslednje noči. Pogovori o biologiji so se spreminjali v zabavne anekdote in smeh, kar je prispevalo k edinstveni atmosferi tabora.

Na zadnji večer smo se poslovili od Poljčan z novim razumevanjem, da netopirji niso le strašljivi nočni obiskovalci, ampak izjemna bitja, ki si zaslužijo našo pozornost in zaščito. Teden dni raziskovanja, smeha in prijateljstva je minil prehitro, a spomini bodo ostali.

Tako je dijaški biološki tabor 2024 v Poljčanah zaključil še eno poglavje v zgodovini mladih raziskovalcev. Netopirji so odleteli nazaj v noč, mi pa smo se vrnili domov z novim znanjem in zavedanjem, kako pomembno je varovanje narave – pa tudi z novim spoštovanjem do nočnih prebivalcev naših gozdov, jam in cerkva.

"Pa kje so ti emardžinatusi?" ali "Netopirska skupina na Biocampu 013"

Lana Lesnika, Mitja Dobovišek

Letošnji Biocamp je potekal v začetku julija v Fokovcih na Goričkem, kjer je ponovno delovala tudi skupina za netopirje. Tokrat smo skupino sestavljali Stina J. R., Lia M., Lana L. in Mitja D., na terene pa nas je popeljal naš mentor Jan Gojznikar. Seveda ne bi bili netopirska skupina, če nam ne bi tradicionalno družbe delali netopirski mladiči.

Tako kot vsako leto, smo pregledovali mostove in se ob vzdrikih "KOPRIVE!" vseeno dokopali do vsake opažene špranje. Zaradi za netopirje večinoma neprimernih mostov prek Ledave in Mure, nam je biološka doživetja popestrila prisotnost preostalih živali, med njimi predvsem iztrebki vidre (*Lutra lutra*). Odrešitev smo nato iskali ob lovskih kočah, gasilskih domovih, kapelicah in mrliških vežicah. Kljub temu, da smo temeljito pregledali zunanost vseh prej omenjenih zgradb, nas je presenetilo pomanjkanje najdb vejicatega netopirja (*Myotis emarginatus*). Po večdnem iskanju te vrste smo se obupano vračali nazaj v tabor, ampak smo se takrat odločili, da končno pregledamo še fokovsko mrliško vežico. Kljub našim nizkim pričakovanjem, nas je presenetila prav posebna oranžna kepica. Pa ga imamo!

Za oddih od vročih dni nam je prijal pregled ene redkih jami podobni struktur v Prekmurju, zapuščenega železniškega tunela pri Stanjevcih. Tudi tukaj nam koprive niso bile kos, kljub dvojni prehojeni razdalji ob ugotovitvi, da smo sprva prišli do napačnega, še delujočega železniškega tunela. Ko smo končno našli pravega, smo takoj opazili velike predstavnike rodu *Myotis*.

Kljub dobri popisanosti Goriških cerkva, smo jih nekaj vseeno obiskali. Ob pregledu cerkva nam koprive niso povzročale preglavic, nam pa jih je vročina. Zaradi mentorjeve neprimerne obutve, sva se morala ponovno žrtvovati avtorja tega besedila. Preznojena sva z veseljem sporočila, da sva našla gvano. Kjub že poznanim lokacijam kotišč, smo